No. 2073 Zaterdag 29 September 1923. 40ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Koloniale Raad.

Ontwerp-verordening tot aanvulling van de Loodsdienstverordening 1922.

VOORLOOPIG VERSLAG.

Het afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

Verscheidene leden deden uitkomen de bezwaren indertijd door den Raad geopperd tegen het voorstel van het Bestuur tot wijziging der loodsdienstverordening met verhooging der loodsgelden, welke bezwaren voldoende blijken uit de gewisselde stukken over dat voorstel en mede uit het gereleveerde bij de openbare behandeling daarvan. (Zie notulen No 3, zittingjaar 1922—1923.)

De Raad stelde zich toen op het standpunt, dat gelijkelijk rekening diende te worden gehouden met de belangen van de op Curaçao thuis behoorende schepen en van die van de Curaçaosche Petroleum Maatschappij (schepen, die ruwe olie aanbrengen voor alhier gevestigde raffinaderijen).

Was het wenschelijk op grond van de groote indirecte voordeelen, welke eene groote onderneming als die der C. P. M. voor Curaçao oplevert, de vrijgevige bepalingen voor hare ruwe olie aanbrengende schepen te handhaven, ook de binnenlandsche scheepvaart kon gelijkelijk aanspraak maken op tegemoetkoming bij de heffing van loodsgelden. [illegible] binnenlandsche scheepvaart toch beleefde — zooals zij trouwens nog steeds beleeft — slechte tijden. De zeilvaart, vroeger van zoo groote beteekenis, gaat gestadig achteruit en ook de stoomvaart levert heen goede resultaten op.

Wat in het bijzonder betreft de toezeggingen indertijd door het Bestuur aan de C. P. M. gedaan ten opzichte van de schepen, die ruwe olie aanbrengen, merkte men op, dat ofschoon de Raad in het algemeen niet gebonden kan worden geacht aan toezeggingen buiten hem om door het Bestuur gedaan, hij toch zooveel mogelijk daarmede rekening wenschte te houden.

Dat ten slotte de Raad is overgegaan tot het aannemen van de door het Bestuur bij de openbare behandeling van het loodsgeldenontwerp voorgestelde wijzigingen, waarbij èn de vrijgevige bepalingen voor de binnenlandsche scheepvaart èn die voor de schepen, die ruwe olie aanbrengen, vervielen, moest, naar eenige leden deden opmerken, eensdeels worden toegeschreven aan het ingenomen standpunt, dat die twee categoriën gelijkelijk moesten worden behandeld en andersdeels aan het verband, van Hoogerhand gelegd tusschen stijving der Koloniale kas en salarisverbetering voor de ambtenaren, waarmede niet langer kan worden gedraald.

Eenige leden deden uitkomen, dat de Raad aanvankelijk slechts bereid is geweest uit de loodsgelden f 25 000 meer te halen, wat zou neerkomen op eene verhooging met 40% van de loodsgelden volgens de toenmaals bestaande bepalingen en tarieven.

Intusschen is de opbrengst van dit Middel dermate meegevallen, heeft zij de raming met zulk een aanzienlijk bedrag overschreden, dat de reden, die destijds gegolden heeft voor het intrekken van de toen bestaande vrijgevige bepalingen, thans geen kracht meer bezitten.

Algemeen was men dan ook van oordeel, dat er thans geen bezwaren meer bestaan, niet alleen niet tegen de oude, thans door het Bestuur wederom voorgestelde bepaling ten opzichte van schepen, die ruwe olie aanbrengen, maar ook niet tegen eene vrijgevige behandeling van de binnenlandsche vaart.

Men kon te dezen opzichte het bezwaar billijken, ontleend aan veiligheid van het havenverkeer dat wel- [illegible] de vroeger bestaan hebbende vrijstelling van te Curaçao thuis behoorende schepen van de verplichting om zich van een loods te voorzien, zou herleven. Geenszins echter, dat, ontleend aan het Regeeringsreglement.

Gelijk terecht in de Memorie van Toelichting wordt opgemerkt, verzet het Regeeringsreglement zich tegen bevoorrechting van eenige *vlag*. Wanneer men nu eenig voorrecht toekent aan de koloniale Scheepvaart, dan wordt geen *vlag*, maar een bepaalde *categorie* schepen — de te Curaçao thuis behoorende — bevoorrecht en hiertegen nu, meende men, verzet het Regeeringsreglement zich niet. De schepen onder de Nederlandsche vlag in het algemeen blijven onderworpen aan de gewone bepalingen, die ook gelden voor andere nationaliteiten. Daarenboven zou het bezwaar in elk geval alleen kunnen gelden voor die koloniale stoomschepen, welke, in de groote vaart gebezigd, worden, nooit voor de schepen welke de kleine vaart uitoefenen.

Zoo is de bedoelde bepaling altijd verstaan en aan die opvatting wenschte men algemeen zich ook verder te houden.

Algemeen gaf men het Bestuur dan ook in overweging in het ontwerp alsnog te willen opnemen gelijke gunstige bepaling als voor de schepen, die ruwe olie aanbrengen, n.l., dat ook zij — de Curaçaosche schepen — half loodsgeld zullen hebben te betalen.

Eenige leden, geheel onderschrijvende het betoog voor de noodzakelijkheid van vrijgevige bepalingen voor de binnenlandsche scheepvaart, wenschten te doen uitkomen, dat voor de tegemoetkoming aan de schepen, die ruwe olie voor alhier gevesraffinaderijen aanbrengen, bovendien nog pleit de gedane toezeggingen.

Ontwerp-verordening tot aanvulling van het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao.

VOORLOOPIG VERSLAG.

Het afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

Eenige leden vroegen zich af, of het erkennen van een kind, waarvan men de vader niet is, wel een daad is, zoo ongeoorloofd, dat daartegen de macht van de strafwet dient te worden te weer gesteld. Het wilde hun voorkomen [illegible] Kolonie, die daad, ofschoon berustende op een onwaarheid en uit streng dogmatisch oogpunt derhalve verkeerd, toch een uiting is van hooge moraliteit. Aan het kind, dat, buiten schuld, zonder naam en zonder staat in de wereld komt te staan en in zijn verder leven van de zijde van de maatschappij dikwijls de geringschatting heeft te verduren, welke velen voor „onechte" kinderen aan den dag leggen, geringschatting, welke het bitterst gevoeld wordt bij de gewichtige momenten in zijn verdere leven, bij het huwelijk b.v., wordt door strafbaarstelling van de erkenning door een ander dan door den natuurlijken vader, een gelegenheid ontnomen om zich een naam, een in de oogen der burgerlijke samenleving smetteloozen staat te verwerven.

En wijst ook niet — zoo vroegen de leden tot dusver aan het woord — het feit, dat zeer dikwijls door de moeder tot een huwelijk besloten wordt hoofdzakelijk om hare natuurlijke kinderen staat en naam te kunnen verschaffen, op een streven naar zedelijke verheffing?

Is er daar iets in, dat in zoo hooge mate met de zedelijkheid zou strijden, dat de hulp der strafwet daartegen moet worden ingeroepen? Of zou de moraliteit beter zijn gediend, wanneer zulk een moeder, toch geen, naam en staat voor hare kinderen kunnende verkrijgen, er de voorkeur aan zou geven zich niet door den huwelijksband te laten binden, maar haar leven ook verder in concubinaat door te brengen?

Andere leden, schoon niet ongevoelig voor voorgaande beschouwingen, welke ongetwijfeld grond vinden in bestaande maatschappelijke toestanden en levensbeschouwingen, deden evenwel opmerken, dat een daad op een onwaarheid gegrond in het algemeen toch moeilijk moreel kan worden genoemd.

Kunnen er gevallen zijn, dat zoodanige daad in hare uitwerking, heilzame gevolgen heeft, in het algemeen en op den duur wreekt zich elke onwaarheid.

De redenen, welke tot de huwelijken van moeders reeds van natuurlijke kinderen leiden, zijn in den regel niet van zoo hoog ideëelen aard als hiervoren wordt voorgesteld. De praktijk des levens wijst dikwijls anders uit.

Het is — zoo vervolgden de leden thans aan het woord — zelfs aangenomen, dat het nogal dikwijls voorkomt, dat een moeder, hoofdzakelijk om der wille van hare natuurlijke kinderen in het huwelijk treedt en door die daad formeel tot een zedelijker leven wederkeert, — het is ook dan nog de vraag of op den duur het weren van den *leugen* om wil van de onwaarheid, niet van grooter moreele beteekenis zal blijken te zijn, dan het toelaten daarvan met het oog op uitzonderingsgevallen. Dat het werkelijk uitzonderingsgevallen zijn, waarin de onwaarheid heilzame vruchten zou dragen, mag wel worden aangenomen

Met de K. L. M. naar Parijs.

III.

Een vlugge auto bracht ons van het vliegveld Haren door 't voorstadje Evere en door het reeds geheel in het eigenlijke Brussel opgeloste Schaerbeek naar het Gare du Nord.

Het was nu 11 uur in den morgen en om kwart over 2 zou de Parijsche expres vertrekken.

Aan het reisbureau *Nederland*, op den Kneuterdijk, had men ons aangeraden, zoo spoedig mogelijk een plaatsbewijs voor den *train bloc* te nemen, daar gewoonlijk de animo voor dezen trein zeer groot en de plaatsruimte erg beperkt is.

Het is n.l. een speciale internationale express, die eerst sedert 1 Juni j.l., éénmaal daags in beide richtingen loopt en slechts zes rijtuigen telt.

Op het oogenblik is deze trein de snelste op het vasteland van Europa en met een gemiddelde snelheid van ongeveer 100 K.M. per uur legt hij in 3 uur en drie kwartier den afstand Brussel—Parijs af, zonder één oogenblik te stoppen.

Dus lieten wij ons zoo vlug mogelijk, via de mooie boulevards Adolphe Max, Anspach en Maurice Lemonnier en de avenue du Midi naar het Gare du Midi brengen. Hier stond voor het bespreekloket een flinke file reislustigen te wachten. De tweede klas bleek reeds voor twee dagen uitverkocht te zijn, zoodat er niets anders op zat dan een biljet eerste te nemen, wat voor een „Edelvalutarier" nu niet zoo heel bezwaarlijk is.

Er schoot voldoende tijd over, om zij het ook *in à nutshell* de voornaamste gebouwen en pleinen van België's mooie hoofdstad te bezoeken: Paleis van Justitie met daarvoor het nieuwe Belgisch-Engelsche oorlogsmonument, het Park met aan den eenen kant het Koninklijk Paleis, aan den anderen kant het gebouw der Volksvertegenwoordiging, de St. Gudule, het monument voor den onbekenden soldaat, dat bizonder indrukwekkend is, enz.

Toen was het al spoedig twee uur en zochten wij onze plaats in den trein op. Dadelijk na het vertreksein trok de enorme locomotief haar betrekkelijk lichten last met groote snelheid uit het ouderwetsche station uit en vingen wij dien dag de tweede etappe van onze reis aan.

Zonder hinderlijk stooten gleden we over de rails en steeds sneller zagen we het struikgewas voor onze oogen voorbijvliegen.

We deelden onze coupé met een Amerikaansch en een Spaansch echtpaar. Het verschil in volksaard kwam hier wel sterk uit. De Zuiderlingen waren onvermoeid in hun conversatie, die ondanks de hitte, op luidruchtigen en hartstochtelijken toon gevoerd werd. Daar de Spaansche taal zeer welluidend klinkt, was het niet vermoeiend.

De Yankees daarentegen zaten er met een onbewogen en nuchter gezicht bij en wisselden, wanneer zij van hun krant opkeken, enkele woorden met elkaar.

Inmiddels was de hitte, door den vrij snellen overgang, bijna ondragelijk geworden. Hield men de coupé-ramen dicht, dan was men een flanwte nabij, zette men ze open, dan zat men al heel gauw dik onder het stof.

Daarbij vloog de trein met donderende vaart langs stations en over verbindingswissels, zoodat alles wel nauwkeurig in orde moet zijn, wil er geen ongeluk gebeuren.

Hier konden wij dus uitstekend het reizen per land- en per luchtexpres vergelijken, hetgeen trouwens ook ons doel was.

Men aarzelt geen oogenblik in het geven van de voorkeur aan het vliegtuig.

Daarmede geen gevaar voor botsing, voor verkeerden wisselstand, geen last van stof en vergeefs trachten zich de warmte van het lichaam te houden.

En dan nog veel vlugger op de plaats van bestemming.

Steeds maar snelde de trein voort naar het Zuiden.

Even voorbij Mons (Bergen) rijdt men vlak langs de enorme kegels van steenkolen, die daar bij de mijnen liggen opgetast. Tal van dorpen, waar een groote bedrijvigheid heerscht, vliegen voorbij en ongeveer anderhalf uur na het vertrek uit Brussel, is men onbewust de Fransche grens gepasseerd, hetgeen men weldra bemerkt aan de opschriften aan fabrieken.

Nu en dan vermindert de express zijn vaart, maar dan snelt hij weer voort, de eene kilometer na den anderen wordt verslonden.

De Fransche boer was ijverig in de weer op zijn akkers. Sterk golft het terrein, nergens is het landschap vlak. Nu eens rijdt men door een ingraving, dan weer passeert men vlak langs een bosch, doch meestal is het bebouwd heuvelachtig land, dat men ziet.

Aan den horizon strekken zich de heuvels van Champagne uit, eveneens dicht met bosschen en wijngaarden bezet. Een Hollandsch landschap is het niet; evenmin ziet men de heldere, frissche Hollandsche luchten. Het is of er over het geheele landschap een vale tint ligt, de hemel is fletsblauw van kleur en inplaats van de scherpe kleurschakeeringen van ons landschap, gaat hier de eene kleur, ongemerkt in de andere over.

Na Maubeuge komen we te St. Quentin, waar de bevolking in sierlijke kleine huizen, met helroode daken midden in het veld woont, omdat de eigenlijke stad vrijwel in puin is geschoten.

We reden over de Stationsstraat, die nog in denzelfden treurigen toestand verkeerde, als waarin de terugtrekkende Duitschers haar hadden achtergelaten. De verwoeste kathedraal stond weer onder den kap.

Als dan Compiègne gepasseerd is, jaagt de trein met duizelingwekkende vaart de hoogten af en het bekken van Parijs in. De laatste stations van ons traject vliegen voorbij en precies 6 uur arriveerde wij aan het Gare du Nord te Parijs.

De locomotief droeg door een dikke olie- en vuillaag duidelijk de sporen van den 400 K.M. langen rit, de vijf man personeel op de machine waren onherkenbaar, de fraaie rijtuigen zaten dik onder het stof. Wij waren in Parijs!

Het ligt niet in onze bedoeling u een beschrijving te geven van onze ervaringen in Parijs. Zóó dikwijls is *la ville lumière* reeds beschreven, dat wij in ongewenschte herhalingen zouden vallen.

Enkele indrukken willen wij u evenwel niet onthouden. Als Hollander valt

als men bedenkt, dat van het zedelijk peil, waarop de huwende moeders reeds van natuurlijke kinderen (van verschillende vaders vaak) in den regel staan, wel het een en ander valt af te dingen.

Gevraagd werd echter waarom, waar art. 232 van het Wetboek van Strafrecht het feit in het algemeen reeds strafbaar stelt, het wenschelijk is daarvan een delict „sui generis" te maken. Zou niet, wanneer de ambtenaren van den Burgelijken Stand worden geïnstrueerd om aan de erkennende vaders bovenbedoelde strafbepaling voor te houden, zonder eene speciale verordening het beoogde doel worden bereikt?

Noot van de Redaktie.

De argumenten van de eerste leden aan het woord zijn niet in staat ons het standpunt, in ons artikel: *Het einde van een misbruik* van 14 dagen geleden, prijs te geven.

Vooraf moeten we opmerken, dat het ons allerminst te doen is, — wat sommigen allicht geneigd zouden zijn te gelooven —, dat deze natuurlijke kinderen met de schandvlek hunner geboorte bezwaard blijven. Veeleer het tegendeel. Een ieder, die maar eenigermate van deze materie op de hoogte is, of zich met terzijdestelling van alle vooroordeelen op de hoogte wil stellen, kan weten, hoeveel de R.K. Geestelijkheid zich inspant, om de talrijke concubinaten, waar dit mogelijk is tot een wettig huwelijk te maken. Niet altijd van de zijde der vrouw, en maar zelden van den kant van den man vindt de geestelijke den gewenschte medewerking.

De Raadsleden van de eerste groep noemen de daad der moeder van natuurlijke kinderen om door een opvolgend huwelijk met een anderen man die vóórkinderen te echten, „*een daad van hooge moraliteit*."

Die appreciatie zou die daad der moeder ten volle verdienen, wanneer zij *tijdens haar concubinaat* zulke lofwaardige pogingen in het werk stelde om met den *vader* dier kinderen een wettig huwelijk aan te gaan. Nog veel méér zou zij doorslaande bewijzen van hooge moraliteit aan den dag gelegd hebben, indien zij te voren elk voorstel tot het leven in concubinaat met verontwaardiging verworpen, en den verleider met verachting den rug had toegekeerd.

Wij gaan volkomen accoord met de tweede groep der Raadsleden, die van oordeel zijn, dat de beweegreden voor een dergelijk huwelijk meestal „niet van zoo hoog ideëelen aard zijn". In verreweg de meeste gevallen is die zoogenaamde „hooge moraliteit" niets anders dan een verlangen der moeder om een kostwinner te vinden voor zich en haar kinderen, daar in zeer vele gevallen de natuurlijke vader of wel hardnekkig weigert of althans in gebreke blijft zijn plicht tot alimentatie dier kinderen na te komen.

Het is zeker een geluk te noemen, dat zulk een moeder door een dergelijk opvolgend huwelijk in den regel tot een zedelijk leven terugkeert, dat dikwijls zelfs tot een zeer gelukkige echtverbintenis leidt.

Ook zonder die voorkinderen op dergelijke leugenachtige wijze tot zijn eigen kinderen te verklaren, neemt die man bij het sluiten van het huwelijk stilzwijgend de verplichting op zich ook voor die minderjarige kinderen te zorgen, evengoed als wanneer zij uit een wettig eerste huwelijk stamden, en zóó wordt toch feitelijk aan dat verlangen der moeder tegemoet gekomen.

Bovendien make men zich geen illusies, alsof die schandvlek van de onechte geboorte in werkelijkheid op die wijze door een opvolgend huwelijk zou worden weggenomen. Het publiek weet op dat punt veel te goed onderscheid te maken. *L'histore intime* van de meeste families is bij de groote menigte veel beter bekend, dat men dit wel zou vermoeden en dikwijls zou wenschen. De ongeschreven levende traditie is van veel grooter gewicht en gezag dan de officieele Registers van den Burgelijken Stand ons willen wijsmaken.

Curaçao en zijn vroegste bewoners.

III.

Wij hebben in den laatsten tijd nog eens de geschiedenis der *Conquistadores* der Antillen en van het omliggende kustgebied doorgewerkt om ons opnieuw te vergewissen of er ergens een zweem van bewijs te vinden is van de door DR. DE J. DE J. beweerde „*toenmalige zendingspraktijken*", die de oorspronkelijke bewoners dezer gewesten (voor een deel althans) deed omkomen „*op den brandstapel*"

Nergens hebben wij zelfs het woord *Inquisitie* ontmoet, nergens een „brandstapel" ontdekt, waarop fanatieke zendelingen de inboorlingen ten offer brachten.

Wat wij wèl hebben gelezen, is dat het juist alleen de Missionarissen waren, die overal de partij opnamen voor de Indianen om hen tegen de wreede mishandelingen, tegen de roofzucht der *conquistadores* te verdedigen, van hun voortdurende protesten tegen dat geweldadig optreden bij den Koning van Spanje, van den beroemden Dominicaan en Bisschop van Chiapa, BARTOLOMÉO DE LAS CASAS, die tot zevenmaal, de laatste maal op reeds 70 jarigen leeftijd, den Oceaan overstak, om de kolonisten bij het Hof van Spanje aan te klagen wegens hun hemeltergende moord- en hebzucht en om die weerlooze Indianen tegen hen in bescherming te nemen.

Wij zouden niets liever doen dan dit in bijzonderheden uit de geschiedenis der *conquistadores* van Sto Domingo, Cuba en Porto-Rico, van de stichting van Sta Marta en Cartagena in Colombia, van de oudste nederzetting in Venezuela bij Cumaná nader toe te lichten, waar overal de Dominicaner-missionarissen de kolonisten vergezelden of voorafgingen.

Doch onze lezers zouden het ongeduld daarbij kunnen verliezen en ons terechtwijzen, ons liever alléén tot de geschiedenis van *Curaçao en zijn vroegste bewoners* te beperken.

Wij zullen dien raad opvolgen.

* * *

Tot voor bijna een halve eeuw geleden was er omtrent die vroegere bewoners onzer eilanden maar weinig of niets bekend.

Dat weinige bepaalde zich tot hetgeen DE LAET, de geschiedschrijver der *Geoctroyeerde West-Indische Compagnie* bij de verovering van Curaçao door de Hollanders in 1634 over hen te boek stelde.

Hij verhaalt, dat Curaçao toen bewoond was door 415 Indianen en 32 Spanjaarden, waaronder de Gouverneur don ALFONSO LOPEZ DE MORLA, de vorige Gouverneur JUAN MATHIOS met zijn 12 kinderen en een katholiek priester. Al de Spanjaarden en 340 Indianen werden naar Coro weggevoerd, terwijl niet meer dan 20 Indiaansche families, in het geheel 75 personen, op het eiland mochten achterblijven, waaronder een zekere BALTHASAR MONTERO, die als cacique of opperhoofd over hen werd werd aangesteld.

Volgens een kaart van het eiland met toelichting, die DE LAET bij zijn verhaal voegt, en een beschrijving van een kaart, (die verloren is gegaan) waarschijnlijk door VAN WALBEEK, den veroveraar van het eiland, bij zijn rapport aan de Bewindhebbers der W. I. Compagnie gevoegd, bestonden er op Curaçao destijds de volgende vestigingsplaatsen:

1o. *Sta Barbara*. Hier stond in 1634 nog een vervallen kerkje. Die plaats was toen echter reeds onbewoond, omdat de Indianen naar het dorpje *Santa Anna* waren overgebracht. 2o. Het dorpje genaamd *Santa Anna*, ongeveer ter plaatse waar nu *Groot Kwartier* ten Oosten van het Schottegat ligt, waar toen de hoofdzetel van den Spaanschen Gouverneur was en de meeste Indianen woonden, te zamen 100 hutten met een kerkje alles van hout en stroo gemaakt. 3o. het dorpje *San Guan*, 4o. *Ascension*, 5o. *Sta Marta*, 6o. *Sta Cruz*, 7o. *Hato*. De meeste dezer plaatsen waren bij de komst der Hollanders geheel of zoo goed als onbewoond, omdat de bewoners in de hoofdplaats *Santa Anna* waren bijeengebracht.

Er valt niet aan te twijfelen dat ook vroeger nog andere streken van ons eiland bewoond zijn geweest, zooals b.v. *Westpunt* en *Asiento*, hetgeen uit vroegere opgravingen blijkt.

Nu is het de vraag, wat voor soort Indianen er destijds op onze eilanden woonden of liever of die Indianen de z.g. Caraïben waren, of wel of die toenmalige Indianen de oorspronkelijke bewoners van Curaçao waren.

Dit laatste komt ons niet zeer waarschijnlijk voor. En ziehier waarom.

Uit alle historische gegevens staat onomstootelijk vast, dat de Indianen van 1634 een zachtaardig, vredelievend slag van menschen was en bovendien dat allen reeds tot het Christendom bekeerd waren.

Dat alles zijn kenteekenen, die op de Caraïben in het geheel niet van toepassing zijn. Zoowel door de Spaansche geschiedschrijvers der *Conquista*, als in de berichten van de West Indië vaarders worden de Caraïben steeds *salvajes*: *wilden* genoemd of met den naam van Caraïben aangeduid en steeds onderscheiden van de Indianen. Zij worden beschreven als wraakzuchtig, onbetrouwbaar, krijgshaftig, en voor geen enkelen christelijken invloed vatbaar.

Curaçao, — in 1499 ontdekt door ALONSO DE OJEDA, vriend van Columbus, op welke reis AMÈRIGO VESPUCCI hem vergezelde,—droeg in de eerste jaren na de ontdekking den naam van *Islas de los Gigantes* „eiland der reuzen", maar bleef in het begin vrijwel onopgemerkt, althans vinden wij er voorloopig geen melding meer van gemaakt.

In het laatst der vorige eeuw zijn er in Spanje eenige documenten uit het oude *Archivo de las Indias* te Sevilla gepubliceerd, waarvan geen der vroegere geschiedschrijvers van Curaçao heeft kennis genomen, althans geen melding van maakt. En juist deze documenten, voor zoover zij reeds gepubliceerd zijn in de Collecties van TORRES DE MENDOZA en MUÑOS verspreiden meer licht over de afkomst der vroegere bewoners van ons eiland.

Voornamelijk een brief van JUAN DE AMPIES (van het jaar 1525 of nog iets vroeger) gericht aan den Koning van Spanje, heldert veel op.

Deze JUAN DE AMPIES, (ook AMPUÉS, DE AMPREZ en DAMPIÉS genoemd) werd *factor* of *regidor* (bestuurder) in Sto Domingo in 1511. Later kwam hij naar deze eilanden over, stichtte Coro in 1527 en werd Heer van Curaçao, Bonaire en Aruba in 1528.

In den bovengenoemden brief aan den Koning verhaalt hij, nog factoor zijnde op Sto Domingo, dat in het jaar 1513 Koning Ferdinand van Spanje aan het eiland Española (Sto Domingo) en aan het eiland San Juan (Porto Rico) een concessie gaf, dat daarheen Indianen van andere eilanden, die van geen waarde en beteekenis waren (*islas inútiles*), mochten overgebracht worden. Overeenkomstig die concessie verklaarde toen de Admiraal en Onderkoning DIEGO COLON (de oudste zoon van Chr. Columbus) na daarnaar een onderzoek ingesteld te hebben, de eilanden *Aruba*, *Corazao* en *Buinare* voor waardelooze eilanden (islas inútiles). Om die Indianen nu van die eilanden naar Sto Domingo over te brengen werd een zekere DIEGO SALAZAR tot kapitein benoemd van de vloot daarmede belast. En deze bracht ongeveer **2000** menschen naar Sto Domingo over, eenigen werden naar de Vaste Kust (Venezuela) overgeplaatst, waar ze altijd geweest (of gebleven) zijn.— AMPUES verhaalt verder, dat hij zelf en eenige andere personen uit de stad (Sto Domingo) een zeker getal dier Indianen in bezit kreeg. En toen hij bij zich thuis met hen een gesprek begon, bleek het hem, dat die menschen meer verstand en aanleg hadden dan de andere Indianen daar van die streken, die hij ontmoet had, en dat zij zeer verlangend waren om christen te worden. AMPUES gaf hiervan kennis aan de Paters Hieronimieten, die toen in naam van den Koning die plaatsen beheerden, en deze kondigdeu toen af, dat het voortaan aan iedereen onder zware straffen zou verboden zijn naar die genoemde eilanden te gaan.

Naderhand werden die Paters in het bestuur opgevolgd door den Licenciaat Rodrigo de Figueróa, en deze onderzocht die zaak opnieuw en vaardigde toen datzelfde verbod nog eens uit.

In het jaar 1513 had het Spaansche gouvernement toegestaan van de inboorlingen van sommige eilanden slaven te maken, omdat ze menscheneters waren. In 1520 stelde Figueróa omtrent de Caraïben een nauwkeurig onderzoek in en kwam daarbij tot het besluit, dat alle eilanden, die niet door christenen bevolkt zijn, met uitzondering van de eilanden Trinidad, de Lucayos, Barbados, de Gigantes (Curaçao) en Margarita, bewoond worden door Caraïben of wilde barbaarsche volken, die den christenen vijandig zijn. Omtrent de eilanden, die *niet* door Caraïben bewoond zijn besliste hij, dat niemand, wie ook, die daar met zijn schepen zoude landen, het mocht wagen, de inboorlingen dier eilanden te beoorlogen of geweld aan te doen, omdat dergelijke gewelddaden door den Koning onder doodstraf of verbeurtverklaring hunner goederen streng verboden zijn.

Op deze verordening van Figueróa beroept zich nu AMPUES in zijn schrijven aan den Koning, en beklaagt zich dat niettegenstaande dat verbod sommige schepen op hun reis naar de Vaste Kust toch het eiland Curaçao hebben aangedaan en van daar naar Sto Domingo 12 of 15 Indianen, die hun in handen vielen, hebben overgebracht. Daar Figueróa wèl inzag, dat wanneer niemand met de zorg over die eilanden belast was, die eilanden ook nimmer weer zouden bevolkt worden, belastte hij AMPUES met het bestuur dier eilanden, omdat deze dit zelf gaarne wenschte, om ze tot chris-

---

u direct het enorme verkeer op. Uit allerlei van te voren ontvangen inlichtingen waren wij goed op de hoogte van de belangrijkste punten der stad en gewapend met een uitstekende „carte Taride", de beste die er van Parijs bestaan", stonden wij absoluut niet vreemd in de wereldstad.

Een hotel was gauw gevonden en na een goed diner kozen wij de route Rue La Fayette, Place de l'Opéra, Boulevard des Capucines, Madeleine, Rue Royale naar de Place de la Concorde.

Wij bevonden ons nu in het hartje van Parijs, hadden meteen eenige der belangrijkste boulevards gezien en waren tegelijk midden in de verkeerszee.

Een Hagenaar verwondert zich al lang niet meer over het enorme aantal fietsen om ruim 12 uur in het Noordeinde of op een mooien zomeravond op den Boulevard, hoewel dit toch eigenlijk een uniek verkeersbeeld is.

Evenmin verwondert de Parijzenaar zich over het automobielverkeer in zijn stad, hoe reusachtig in omvang dit ook geworden is.

Bij de Madeleine zoowel als bij de Opera konden wij werkelijk onze oogen niet gelooven.

Zóó iets hadden we als Hollander nog nooit gezien en dat hééft ook géén Hollander gezien, die niet te Parijs, Londen of Berlin is geweest.

De verkeersdrukte tart iedere beschrijving.

Het is een lawine van auto's, van autobussen, van trams. Dat kan men zich niet voorstellen, dat moet men gezien hebben.

Het schijnt of de eindelooze file van aanstuivende benzinemonsters een georganiseerden aanval doen op den beklagenswaardigen voetganger. Voor hem geldt als eenige mogelijkheid er het leven af te brengen, een plaats te bemachtigen op het vluchtheuveltje, die „stille oase in de brandende verkeerszee", zooals wij het eens zagen getypeerd, bij den verkeersagent.

Deze machtige doet zoo weinig mogelijk om het verkeer te beïnvloeden. Hij laat de chauffeurs hun gang maar gaan, want alles marcheert prachtig en practisch zonder ongelukken. De Franschman is, naar men zegt, een geboren soldaat, doch de Parijzenaar is een geboren chauffeur.

De elegante Parijzenaar rijdt 's middags in zijn sierlijke Renault, Delahaye of Citroën naar het Bois de Boulogne.

Het is dan ook een interessant gezicht, staande bijv. op de rond-point des Champs Elysées, dien stroom van luxe wagens, met de honderden roode taxi's in rijen van vier langs zich te zien snellen. Er komt geen eind aan die jagende file. Al maar door komen er andere van de Concorde, om over de schitterende Avenue des Champs Elysées, om den Arc de l'Etoile heen en over de Avenue de la Grande Armée naar het Bosch te rijden.

De Avenue du Bois de Boulogne of Victor Hugo of Kléber voert hen weer terug naar de Etoile en vandaar over de Champs Elysées naar de Concorde. Een heerlijk mooi gezicht, die duizenden auto's, een demonstratie van luxe, die naar men zegt, éénig in de geheele wereld is.

Als ieder vreemdeling bezochten wij in de volgende dagen de beroemde bezienswaardigheden van Parijs en kwamen daarbij, als zoovele millioenen vóór ons, onder den stillen invloed van de charme, die er van deze stad uitgaat, waardoor zij voor zoovelen de eerste, de eenige stad van de wereld is!

Maar de tijd verstreek snel en ten slotte was het uur van vertrek weer daar.

In de rue Auber, een zijstraat van de Place de l'Opéra wacht voor het gebouw der *Compagnie générale Transatlantique* de auto, die de luchtreizigers, via de schier eindelooze Rue la Fayette, de rue de Flandre, de Porte de la Villette, de dorpjes Pantin en Le Bourget naar het vliegveld *Le Bourget* brengt, een rit van ruim een half uur!

In het enorme aerodroom, dat grootendeels dient voor de militaire luchtvaart en in een bescheiden hoekje de burgerlijke diensten op Londen, op Brussel-Amsterdam op Hâvre en op Straatsburg-Praag-Warschau herbergt, zagen wij het Fokker-toestel H.-N.A.B.R., dat ons naar Rotterdam zou terugbrengen, al klaar staan.

Er restte niet veel tijd en precies om 2 uur verhief de Fokker zich in de lucht. Nog een laatste blik op Parijs en dan snel naar het Noorden.

Alles functioneerde weer prachtig, het normale geronk van den motor klinkt den luchtreiziger als muziek in de ooren; ook het weer was goed.

Het Fransche landschap, dat we in den trein in verticale projectie gezien hadden, strekte zich nu mijlen in het rond in horizontale projectie voor ons uit. Het zag er nevelig en eentonig uit, geblakerd in de felle zon.

Van het verwoeste gebied is niets meer te bespeuren, dat is blijkbaar grondig gereconstrueerd.

In rechte lijn vliegt men naar Brussel, een afstand van 300 K.M., die in precies 2 uur wordt afgelegd.

Een vlucht van twee uren duurt wel wat lang en daarom begroet men de nadering van Brussel met een gevoel van voldoening.

Het Panorama, dat Brussel biedt, is zeer mooi.

Men vliegt vlak boven de stad en landt daarna in de vlieghaven van Haren.

Hier heeft men een kwartiertje tijd om iets te gebruiken. Er kwamen drie passagiers en veel bagage bij en toen ging het weer door naar Rotterdam.

Na een interessanten tocht over het Hollandsche landschap landden we om half zes aan de Waalhaven.

In 3½ uur hadden wij een afstand van 410 K.M. afgelegd, zonder eenig incident.

Dagelijks vliegen de Fokker-machines honderden kilometers en nooit gebeurt er iets, dat op een ongeluk lijkt. Is dat niet de beste aanbeveling?

In een afzonderlijk artikel hopen wij u nog eenige bijzonderheden van algemeenen aard op vliegtuiggebied mede te deelen.

Wij willen deze reisbeschrijving niet eindigen, alvorens hulde gebracht te hebben aan de uitstekende organisatie, waarover de K. L. M. beschikt, welke slechts mogelijk is door de bekwaamheid en toewijding van het geheele personeel en de voortreffelijke leiding van de heeren Plesman en Hans Martin.

ten te maken. Om die redenen koos Ampues, onder de Indianen vroeger van Curaçao aangebracht en die hem toen waren toegewezen, een 15 tal uit, die meer verstandelijk ontwikkeld waren en later nog 8 of 10 en zond deze onder geleide van NICOLAS PEREZ MAESTRE naar Curaçao tegelijk met een groote hoeveelheid hemden, rokken, messen, kralen en andere artikelen, waarvan de Indianen veel houden. Bij aankomst op Curacao en de andere twee eilanden vond hij ze geheel ontvolkt.

Hij liet hier de Indianen achter met de geschenken, zaden en planten, die hij had meegebracht en een groote hoeveelheid casavebrood voor voedsel.

Later zond hij nog een schip met Spanjaarden en deze vonden op de twee eilanden, die ze aandeden om ze te bevolken ongeveer 150 personen en zes Spanjaarden bleven er toen achter, om hen te onderrichten in den Godsdienst. Later heb ik, zegt *Ampues*, heb ik er nog een metselaar en een timmerman heen gestuurd en men heeft toen op Curacao een steenen huis met een ommuring gebouwd, opdat de christenen en de religieuzen, die hen in de Godsdienst moesten onderrichten daarin veilig zullen zijn tegen de aanvallen der Caraiben van de kust.

Hij verhaalt dan verder hoe groote uitgaven hij voor dat doel gedaan heeft. die hem nooit vergoed zijn.

Verder spreekt hij met de grootste lof over deze Indianen, die den Godsdienst met zooveel liefde en ijver hebben aangenomen als geen andere Indianen van die streken.

Zich baseerende op de volmachten, die hij vroeger van Figueróa ontvangen heeft, dringt AMPUES er bij den koning op aan, dat Z. M. hem zijn bescherming zal verleenen tegen de Spaansche schepen, die op hun reis naar de Vaste Kust die eilanden dikwijls bezoeken en daar veel kwaad en nadeel stichten. Hij heeft op elk dezer eilanden eenige Spanjaarden om de Indianen in de kath. Godsdienst te onderrichten. Hij vraagt dat hem die eilanden zullen worden toegestaan om ze te besturen alles ter wille van den godsdienst dat zijn eerste verlangen is. Zonder die toezegging van Z. M. kan hij er niet heengaan omdat hij er anders niets zou kunnen uitrichten.

Ten laatste verhaalt hij nog iets, wat weder een nieuw lichtpunt geeft.

Hij zegt, dat er nu op deze drie eilanden ongeveer **200** personen zijn van elken leeftijd, en dat ook de Indianen van de naburige kust, getroffen door de goede behandeling, die de Indianen op deze eilanden van hem ondervinden, deze eilanden dikwijls ter ontspanning komen bezoeken. Zij beloofden, Ampues dat zij hem een cacique genaamd D. JUAN BARACOICA zouden zenden en nog een anderen Indiaan, die een familielid van hem is, om van hem te vernemen of hij hen even goed zou behandelen als de andere Indianen. Ook vernam hij van hen, dat er in de provincie Coro, ongeveer 10 mijlen meer in het binnenland nog een hoofdcacique woonde ANAURE of MANAORE, die als een halve Godheid vereerd werd. Hij zond hen toen met zijn eigen schip naar Coro terug met nog 5 christen Indianen en een Indiaansche vrouw, die een zeer goede christin was en bij hem aan huis opgevoed, om te gaan vernemen of alles zóó was als ze hem gezegd hadden.

Bij aankomst van het schip aan de kust, kwamen de Indianen, die over dit vriendschappelijk verdrag zouden onderhandelen, en brachten een Spanjaard Gonzalo mee om met de caciques te onderhandelen.

Ter zelfder tijd kwam daar een Spaansch schip daar ter plaatse aan en roofden die Indianen weg en ook nog een vrouw, die eigen dochter van den Hoofd-Cacique van Coro en voerden ze als slaven weg, Ampues zorgde later dat zij daarvoor gestraft werden en dat de geroofde slaven weer naar hun land werden teruggebracht.

Om al die redenen dringt hij er bij den koning ten sterkste op aan om hem zijn plannen te steunen en te beschermen.

Hij wil aan de kust een versterking bouwen om ook de Caraïben, die meer in het binnenland wonen en vriendschap met hem wilden sluiten, gemakkelijker te onderwerpen en in bedwang te houden. Hij wil een streng verbod, dat geen schepen meer die eilanden en de vaste kust tegen over die eilanden gelegen zullen mogen bezoeken.

In 1525 in dato 25 November werden hem door den koning de gevraagde faculteiten verleend.

Berichten uit de Kolonie.

Welkom.

Zondag namiddag zijn de Eerw. Paters L. TOLENAAR en A. KOENEN met de motorboot *Karibia* van de Bovenw. eilanden teruggekeerd. Eerstgenoemde is geplaatst als kapelaan aan de kerk van de H. Familie ter vervanging van den Eerw. Pater BARTEL, die gisteren als kapelaan naar de Playa van Bonaire vertrok. Pater KOENEN is thans werkzaam in de St. Annakerk Otrabanda, terwijl Pater T. Jansen van Bonaire naar Pietermaai is overgeplaatst.

Nieuwe Dokter.

Met het S.S. *Oranje Nassau* wordt a.s. Dinsdag hier verwacht Dr. A. KUMMER, chirurg, als opvolger van Dr. BOOGAART om op te treden als geneeskundige van het personeel van de *C. P. M.* en van de Mijnbouw. Mij. van *Sta. Barbara*. Dr. KUMMER was gedurende vijf jaren assistent eerst van Prof. Rotgans en later van Prof. Noordenbosch te Amsterdam.

Van harte welkom.

Garnizoen.

Gisteren avond is het garnizoen weer van Caracasbaai in de stad teruggekeerd.

De Rochester.

De état major van den Amerikaanschen oorlogsbodem *Rochester* is hier bijzonder gefêteerd.

Vrijdag en Zaterdagmiddag was hun ter eere feest op de terreinen van C. S. C. op Scharloo. Zaterdagavond noodigde Gouverneur hen tot een souper. Zondagavond gaf de Admiraal een partij aan boord. Maandag is de *Rochester* weer naar Colon vertrokken.

Den volgenden dag ontving de Gouverneur het volgende telegram van Admiraal DAYTON:

"Upon leaving Curaçao the commander of the United States Special Service Squadron wishes to express his sincere thanks for the many courtesies extended to him and the officers and men of the *Rochester* by the government and people at Curaçao."

De West Indische Gids.

Inhoud afl. 5 (September):

Vijf en twintig jaren, Suriname van 1898 tot 1923 door oud-gouverneur G. J. STAAL.

Vijf en twintig jaren, Curaçao van 1898 tot 1923 door Dr. B. de Gaay FORTMAN.

Minister de Graaff en de Corantijnkwestie door Dr. H. B. BENJAMINS.

Waarom landwegen in Demerary wel, in Suriname niet noodzakelijk waren, door J. Pyttersen.

Suikercultuur in Suriname in vergelijking met die in Britsch-Guyana door S. VAN DEVENTER.

Rede uitgesproken den 26n Mei 1923 ter gelegenheid van het Zilveren feest van het A.N.V. te Dordrecht door A. L. WAALDIJK.

Schipbreuk.

De goulet *Marina*, eigendom van den Heer JOVINIANO PINEDA, die met een lading zout op weg was van Araya naar Maracaibo is 20 September ten Zuid Westen van Bonaire vergaan.

De bemanning is gelukkig gered.

Isla.

Vorige week Zaterdag is hier aangekomen een nieuwe motortankboot *Juanita* voor de C. P. M. Deze boot is gebouwd op de werf van de *Nederl. Scheepbouw Mij.* voor rekening van de *Anglo-Saxon-Petrol. Cy.*, een onderafdeeling van de *Bataafsche*.

Deze dubbelschroef boot meet 85,32 × 14.18 × 4.27 M. en heeft een laadvermogen van 1900 ton.

Een waaghals.

Ongeveer 3 weken geleden maakte het Duitsche watervliegtuig *Caldas A. 10* een vliegtocht van Colombia naar Maracaibo, waar het eenige dagen verbleef en verschillende personen in de gelegenheid stelde tegen betaling een vliegtocht te maken.

Er was te Maracaibo een zekere Hermágaras Marthijn, bijgenaamd *El Judio*, 26 jaar oud, van beroep chauffeur en mechanicus. Die man kreeg een onweerstaanbaar verlangen naar hooger sfeeren. Zijn geheele bespaarde vermogen bestond uit 50 bolivar (25 gld). Tot drie malen toe vroeg hij den Duitschen vliegenier hem voor dat bedrag een plaatsje in zijn vliegtuig af te staan. Doch telkens weigerde deze met te zeggen, dat de prijs daarvoor 75 bol. was. Hij had al zijn best gedaan aan ook nog de ontbrekende 25 bol. bij elkaar te krijgen maar het mocht hem niet gelukken. Van dat oogenblik stond zijn besluit vast om op clandestiene wijze een tochtje mede te maken.

Bij wijze van belangstelling informeerde hij bij den vliegenier of het gewicht van een normaal mensch op een der drijvers van het toestel bij een tocht geen nadeelingen invloed kon hebben op het vliegtuig of de passagiers. Het antwoord was, dat bij een tocht van niet langen duur dat geen bezwaar was. Toen er zeker van, dat er geen ongelukken van konden komen, besloot hij de kans te wagen.

Bij den laatsten tocht, die in den namiddag zou ondernomen worden, had hij opgemerkt dat de passagiers, die de reis zouden meemaken, minder zwaar wogen, dan die van de vorige reis.

Hij sprong te water, zwom naar het vliegtuig en hield zich alsof hij een handje wilde meehelpen om het toestel vooruit te duwen om zijn vlucht te beginnen. Zoodra hij merkte, dat het vliegtuig aantrok, greep hij een der ijzeren dwarsbalken vast en heesch zich toen op tot op den drijver. Het was hoog tijd, want de vogel steeg reeds naar boven.

Toen ik eenmaal op de drijver zat, zoo vertelde hij later, hield ik me met de linkerhand vast, terwijl ik in den rechterhand mijn hoed hield om de menschen, die aan den oever stonden te schreeuwen, toe te wuiven.

Hij was zóó gaan zitten, dat hij achteruit vloog. Hij had de grootste moeite wegens den sterken wind om zijn hoed op het hoofd te houden, maar hij hield hem stevig vast, omdat hij met zijn vrienden Joaquin en Ciro Esis had afgesproken, dat hij hun zijn hoed zou toewerpen, zoodra hij boven de plaats was, waar zij woonden.

Toen ik volgens mijn berekening ongeveer boven de torens van het draadloos station vloog, gooide ik mijn hoed weg, maar ik had heelemaal niet op de kracht van den wind gerekend, zoodat mijn hoed ergens in de buurt van la *Punta de Sta Lucia* terecht kwam.

Het vliegtuig steeg verbazend hoog en zooals ik later gehoord heb, veel hooger dan bij zijn vorige vluchten.

Twee malen trachtte de piloot naar rechts te vliegen, wat hem niet lukte en zooals ik mij verbeeldde, kwam dat door het gewicht van mijn lichaam. Toen zwenkte hij naar links. Dat zag ik en begreep ik duidelijk aan de bewegingen van het roer, waarop ik voortdurend mijn blik gericht had.

Het geraas van den motor was verschrikkelijk. Het is niet waar, wat het volk gezegd heeft, dat ik watjes in mijn ooren gestoken had. Het geraas van den wind klonk als een hevig donderen in mijn ooren. Doch waar ik het meest last van had, was het geweld, waarmee de wind mijn schouders striemde, omdat ik met mijn rug naar de voorkant van den motor gekeerd zat. Omdat ik zoo 'n verschrikkelijken last had van den wind had in mijn ooren, beproefde ik mijn zakdoek voor den dag te halen, maar het bleek dat ik er geen bij me had.

Toen bleef mij niets anders over dan mijn eene oor te bedekken met de rechterhand, dien ik vrij had, want met de linkerhand moest ik mij aan het dwarsijzer boven mijn hoofd vasthouden.

Bij den terugtocht gierde de wind uit het Noorden met zoo 'n groot geweld, dat het mij elk oogenblik toescheen of ik van mijn zitplaats zou gerukt worden.

Doch ik wist, wat dat voor mij te beteekenen had en ik zorgde wel, dat ik met mijn hand dat ijzer stevig bleef vasthouden.

De stad Maracaibo leek wel een heel klein kribje. Ik kon geen groepen van menschen onderscheiden.

Die begon ik pas te onderscheiden kan het vliegtuig zijn daling begon om op het water neer te komen.

De wegen van *Bella Vista* en *Milagro* schenen mij toe als twee heele smalle stralen, die parallel en heel dicht naast elkaar liepen. Met moeite kon ik ook *El gran Bazar* en het eiland *la Providencia* en een paar stoombooten onderscheiden, die als een paar kleine schuitjes vlak tegen de kade geleken.

Veel last had ik van de omslagen van mijn jas, die door de kracht van den wind als de zeilen van een bark telkens tegen mijn lichaam klapperden en ik moest mijn hand van mijn ooren wegnemen om ze eenige oogenblikken vast te grijpen.

Ik ben geen oogenblik bang of bevreesd geweest en ofschoon de wind mij voortdurend van mijn zitplaats dreigde weg te rukken, wist ik te goed, dat ik mijn hand geen oogenblik mocht loslaten.

Wanneer ik mijn hoofd omdraaide was het of mij den adem werd afgesneden. Toch wendde ik dikwijls mijn hoofd om, ten einde te zien in welke richting het vliegtuig vloog.

Bij aankomst sprong ik al te water, vóór nog het toestel op het water was neergekomen, want ik was bang dat ik een geducht standje zou oploopen van de twee Duitsche vliegeniers, die aan den wal waren achtergebleven.

Ik heb geen enkel nadeelig gevolg van de reis ondervonden. Ik zou in staat zijn elk oogenblik dat men het verlangt, zoo'n reis weer opnieuw te maken.

(*La Informacion* van Maracaibo.)

Het Gedenkboek 1898—1923.

In een bijeenkomst van medewerkers en andere genoodigden te Amsterdam heeft onlangs de heer W. G. de Bas, Redakteur van het gedenkboek 1898—1923, de wordingsgeschiedenis geschetst van het thans voltooide gedenkboek, hetwelk aan de Koningin is opgedragen en Haar op 6 September a.s. zal worden overhandigd. Tevens werden de eerste exemplaren van het Gedenkboek vertoond.

Het ongeveer duizend bladzijden tellend werk is gevat in een volgens aanwijzingen van Lion Cachet vervaardigden band, weergave in origineele kleuren van den koninklijken Standaard, Op den rug ziet men gestyleerde leeuwen in goud: het zelfde motief, dat de kunstenaar heeft gebruikt voor de opdracht.

De gewone editie wordt gebonden in oranje-linnen: (Deze kost 15 fl.) de luxe editie in oranje geitenleder, Bovendien zal nog een weelde-uitgaaf het licht zien, bestaande in een klein aantal genummerde exemplaren, gebonden in kalfspergament, terwijl dezelfde bandversiering gebruikt wordt. Deze exemplaren worden voorzien van schutbladen van Japansch papier, met toepasselijke motieven bedrukt, terwijl de opdracht op pergament in goud en zwart wordt uitgevoerd. Het op 6 September e.k. aan de Koningin aan te bieden exemplaar is op speciaal kunstdrukpapier gedrukt. Ook dit exemplaar zal gebonden worden in gebatikt kalfspergament, en de opdracht zal op overeenkomstige wijze worden uitgevoerd. De schutbladen en étui, waarin dit boekwerk zal worden besloten, worden vervaardigd van fraai bewerkt goudleder.

Het boek bevat 120 bijdragen, afgewisseld door 600 illustratíes.

In totaal heeft het gedenkboek een ton gouds gekost, ofschoon al de medewerkers hun bijdragen belangeloos afstonden.

Van die bijdragen noemde de Redakteur gistermiddag alleen die van de gep. luitenant-generaal De Bas, die er in slaagde, een stamboom van het huis van Nassau samen te stellen, welke teruggaat tot 639 ná Christus. Tot dusver was niet verder bekend dan tot 1255. De stamboom toont ontwijfelbaar aan, dat het Oranjehuis van Nederlandsche afkomst is (voortkwam uit de gravengeslachten van Gelre en Zutphen).

Aan de samenstelling van het boek hebben personen van alle politieke richtingen deelgenomen, behalve de kommunisten. D. w. z. ook de sociaal-demokratische voormannen weigerden bijdragen af te staan, maar verschillende dezer stelden wel hun portret beschikbaar. (O! IJdelheid.) De sociaal-demokratische dames-leden van de Kamer weigerden echter.... als één man om daartoe mee te werken.

De hersens van Edison.

De Amerikanen, die er van houden, alles in cijfers om te zetten, hebben gepoogd in kapitaal uit te drukken, wat de hersens van den grooten uitvinder Edison waard zijn.

De *„New-York Times"* heeft een berekening gemaakt, gebaseerd op de industrieën. door de uitvindingen van Edison in het leven geroepen. Het blad kwam tot een bedrag van 15 milliard. Om een denkbeeld te krijgen van Edison's vernuft, zij meegedeeld, dat deze onlangs zijn duizendste patent heeft aangevraagd voor weer een nieuwe uitvinding.

Het blad wijst er op, dat Edison gemiddeld 16 uren per dag werkt en dat hij bij zijn uitvinden geenszins door winstbejag wordt geleid.

Het geld boezemt Edison slechts in zoo verre belang in, als het dient om zijn onderzoekingen tot het doen van nieuwe uitvinden te vergemakkelijken.

Voor zich zelf stelt Edison werkelijk geen financieele eischen. Deze man, aan wien de Ver. Staten een deel van hun tegenwoordige welvaart danken, en wiens genie duizenden medeburgers aan arbeid geholpen heeft, zou zelfs tevreden zijn met het salaris van een telegrafist.

„Indien ik ooit geruïneerd werd" zoo zeide hij, „dan zou ik altijd genoeg geld naar mijn zin kunnen verdienen als telegrafist."

Maar.... Edison is niet geruïneerd.

Officieele berichten.

Mej. S. C. Rigaud is werkzaam gesteld als onderwijzeres aan de voorbereidende klassen der Wilhelminaschool alhier, en Mej. C. Perret Gentil is eervol ontheven van hare werkzaamstelling aan die klassen.

Aan Mevr. S. Troost-Verheus, onderwijzeres 2de klasse bij het openbaar onderwijs in deze kolonie is op haar verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Aan den hoofdkommies der belastingen alhier J. St. J. Ossenkopp is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Aan den hoofdagent van politie alhier P. Mackay is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

Aan den agent van politie M. A. Blanchevier is tot verder herstel van gezondheid veertien dagen verlofsverlenging verleend.

Aan den bode bij het Departement van Openbare Werken Simon Marceli is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Aan de vlechtonderwijzeres aan de Bijzondere school op Pietermaai Mej. Semmerel is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

Aan Mej. J. Hellmund, schrijver op Bonaire, is om gewichtige redenen vijf dagen verlofsverlenging verleend.

De hulpseiners F. H. Ruiz en D. B. Oduber zijn bevorderd tot seiner bij de Draadlooze Telegrafie in deze kolonie.

Aan den roeier ten postkantore alhier Luis Melfort is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

Aan den seiner bij den post voor D. T. alhier H. B. Clare is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

De Heer G. D. van der Horst is benoemd tot tijdelijk seiner bij den post D. T. alhier.

Aan den opzichter bij het departement van Openbare Werken G. A. 't Sas is tot verder herstel van gezondheid veertien dagen verlofsverlenging verleend.

Aan den telegrambesteller bij den post voor D. T. alhier S. Fecundo is eervol ontslag verleend, en J. Martinus is als zoodanig aangesteld.

Den 1ste. Luitenant P. H. Landzaat is op zijn verzoek, onder dankbetuiging voor de bewezen diensten, eervol ontslag verleend als adjudant van den Gouverneur en als zoodanig is benoemd de 1ste Luitenant J. H. C. van Eyk van Voorthuysen.

Aan den deurwaarder der belastingen alhier P. de Haas is op zijn verzoek eervol ontslag als zoodanig verleend.

Marktberichten.

Van den 24n Augustus tot 7 September was de stand der Curaçaosche exportartikelen op de markt te New-York:

Dividivi: In de laaste weken was er méér navraag naar dit artikel, evenwel zonder dat dit den prijs beïnvloedde.

Er werden aanzienlijke hoeveelheden verkocht tegen 39 dls., terwijl aanbiedingen van den kant der verscheepers tegen 40 dls. van de hand werden gewezen.

Om reden de lederindustrie op het oogenblik een groote depressie ondervindt, toonen zich de koopers tamelijk onafhankelijk, en men kan geen prijsstijging voorspellen. Wel ziet men aanbiedingen ter verscheping tegemoet.

Geitenvellen: Er komt meer belangstelling onder de koopers, terwijl toch de prijzen vastblijven. Van stijging der prijzen was nog geen sprake, maar er bestaat wel verwachting dat wegens die groote belangstelling ook een kleine verbetering van de prijs aanstaande is.

Aloë: Er werden eenige partijen tegen 8¼ cts. verhandeld, alhoewel de meeste koopers toch op dien prijs niet willen ingaan.

Men verwacht dat de voornaamste handelaars wel genoodzaakt zullen zijn binnenkort op de markt te verschijnen om hun voorraad aan te vullen, ofschoon zij zelf beweren van niet.

Dezelfde propaganda wordt voortgezet om den prijs op te voereu.

Afscheidsreceptie
TEN
Gouvernementshuize.

De adjudant van den Gouverneur van Curaçao maakt bekend dat de Gouverneur en Mevrouw Brantjes-Schretlen het voornemen hebben Woensdag 3 October a.s. des avonds tusschen 8½ en 10 uur ten Gouvernementshuize te ontvangen een ieder die Mevrouw Brantjes voor hare afreis naar Nederland nog wenscht te begroeten.

In verband met het plotselinge van haar vertrek is zij door tijdsgebrek niet in de gelegenheid allen van wie zij persoonlijk afscheid zoude willen nemen, te gaan vaarwel zeggen.

De 1ste Luitenant Adjudant.

P. H. LANDZAAT.

Politieke film.

XXIX.

Einde Augustus werd de wereld opnieuw opgeschrikt door een politieken moord, die verstrekkende gevolgen had kunnen hebben en een laaienden Balkanbrand had kuunen veroorzaken. Naar de telegrammen ondertusschen gemeld hebben is genoegdoening gegeven, zoodat het incident binnen beperkte grenzen is gebleven.

Er was een geallieërde militaire commissie ingesteld om de grensafbakening te regelen tusschen Griekenland en Italië in Albanië. Aan het hoofd dezer commissie stond de Italiaansche generaal Tellini. Zij begaf zich van het Grieksch gebied naar Albanië; dicht bij de grenzen, waar de weg door een dicht woud gaat, was een boomstam over het rijpad gelegd, waardoor de Italiaansche delegatie gedwongen werd halt te houden. Op dit oogenblik werd door de misdadigers geschoten; op den nabijzijnden Griekschen post hoorde men 30 tot 40 schoten. De commandant en een dokter waren onmiddelijk dood, de overigen vier passagiers, een majoor en drie luitenants, konden de auto nog verlaten en eenige passen afleggen. Op grooten afstand volgde de Grieksche Kolonel Botzari; toen deze op de plek arriveerde, was alles reeds afgeloopen en had een de aanvallers de vlucht genomen. De lijken waren ongeschonden en niet beroofd.

Toen het telegram in den loop van den avond te Rome aankwam, werd er onmiddelijk een ministerraad gehouden, die tot 3 uur in den nacht duurde. De indruk in Italië was ontzettend en algemeen werd de kreet om wraak vernomen.

De regeering verklaarde ernstige maatregelen te zullen nemen in verband met de belangrijkheid van het geval. Daags daarna wendde het kabinet te Rome zich tot Athene met een ultimatum van 6 punten, waarvan de drie voornaamste zijn: De Grieksche regeering moet officieel verontschuldigingen aanbieden aan de Italiaansche regeering; een schadevergoeding van 50 miljoen lire wordt geëischt, welke binnen 5 dagen moest zijn betaald. Een Italiaansche eskader zou naar den Piraeus opstoomen tot het houden eener vlootdemonstratie, waarbij alle Grieksche schepen gehouden waren eerbewijzen aan de Italiaansche vlag te bewijzen.

Mocht het blijken, dat de regeering te Rome haar vertrouwen in de beloften van Athene geschokt voelt, dan zou Italië zelf de strafmaatregelen op de schuldigen toepassen.

Onmiddelijk na het misdrijf heeft zoowel het Grieksche kabinet als de regeering van Albanië aan Mussolini hun rouwbeklag ingediend en beloofd zich alle inspanning te zullen getroosten om de moordenaars te vatten en te berechten. Ondanks dit diende de Italiaansche gezant te Athene een scherpgestelde nota in, verklarende dat er sancties zouden worden toegepast, indien niet binnen 24 uur een bevredigend antwoord zou worden gegeven.

De Grieksche ministerraad onder de leiding van den premier Gonatas verklaarde, dat sommige eischen zouden worden aanvaard, andere moesten worden afgewezen, aangezien zij het nationaal prestige van Griekenland te zeer zouden schaden. De regeering was bereid aan Italië rechtvaardige genoegdoening te geven en de gevorderde schadeloosstelling aan de familie der slachtoffers te betalen.

Ten opzichte van het vertrek van den Italiaanschen militairen attaché naar Janina (waar de moord gepleegd is) verklaarde Gonatas, dat den attaché niet zou worden toegestaan aan het onderzoek deel te nemen, daar een dergelijke inmenging in de binnenlandsche aangelegenheden van Griekenland niet kon worden geduld.

Naar men zich zal herinneren was dit ook een der scherpste eischen, vervat in het Oostenrijksche ultimatum aan Servië en sprongen vooral op dezen onverbiddelijk gehandhaafden eisch de onderhandelingen af.

Italië kon met dit antwoord van Griekenland geen genoegen nemen en terwijl te Milaan en Florence molestaties van Grieksche winkels en gebouwen plaats grepen, te Triëst zelfs de Helleensche vlag publiek op het vrijheidsplein werd verbrand, trok een Italiaansch eskader op naar de Algerische Zee en bezette Corfu. Deze baastigheid van optreden werd zelfs door den gezantenraad, die overigens aan de zijde van Italië stond en Griekenland tot toegeven aanspoorde, afkeurd. Hij richtte zich dan ook tot Rome met het verzoek niet overijld te werk te gaan en aan Griekenland eenigen tijd te laten om over den te ondernemen stap na te denken.

Zoowel Engeland als Servië lieten duidelijk weten dat een bezetting van Korfu door Italië, dat daarmede den sleutel der Adriatische Zee in handen had, niet geduld kon worden en de Servische gezant te Athene wees zijn Italiaanschen collega op de mogelijkheid van een algemeene mobilisatie der Balkanstaten.

Griekenland droeg zijn gezant te Genéve op de zaak voor den Volkenbond te brengen, doch toen Italië hiervan hoorde, protesteerde het verklarend dat het den Bond hiervoor niet competent achtte, doch wel de zaak aan het Arbitragehof in Den Haag wilde voorleggen. Dit laatste weigerde zich ermede te bemoeien, aangezien in het verdrag van den Volkerenbond een speciale clausule was opgenomen regelende twistvragen met een der Balkanstaten. Een stormachtige vergadering te Genéve teekende verzet aan tegen het wantrouwen van Italië.

Ondertusschen wist de kalmeerende invloed van den Gezantenraad Griekenland te overtuigen de voorzichtigste partij te kiezen. Het ministerie te Athene willigde de eischen in door dezen Raad gesteld en waarmee ten slotte ook Italië accoord ging.

De Grieksche vloot zou in den Piraeus de voorgeschreven eerbewijzen brengen aan een Italiaansch eskader, vergezeld door een Engelschen en Franschen oorlogsbodem. De vloot der Hellenen moest met 25 kanonschoten de geallieërde vlaggen begroeten, terwijl de Italiaansche kruisers zonder saluut de haven van Athene mochten binnen stoomen.

Een kerkelijke rouwdienst moest gecelebreerd worden in de katholieke hoofdkerk aldaar, waarbij de leden der Regeering zouden tegenwoordig zijn. Gedurende dezen dienst moesten de schepen in de haven de vlag halfstok hijschen. Militaire eerbewijzen zouden worden gegeven op het oogenblik, dat de lijken werden ingescheept.

In den waren geest der verzoening heeft Griekenland aan deze voorwaarden stipt voldaan; Italië trok zich terug van Korfu en aldus is dit incident, wat wijdsche gevolgen had kunnen hebben, gelukkig gesloten.

Ondergeteekende betuigt hierbij zijn innigen dank aan den ZEerw. fr. Radulphus en de leeraren van Scherpenheuvel voor hunne heilzame lessen en het onderricht aldaar genoten. Mijn verblijf op Scherpenheuvel, zal mij steeds in aangename herinnering blijven.

JOHN DE HASETH.

J. A. Hernandez

en echtgenoote

geven hierbij kennis van de geboorte hunner dochter

Edna Efigenia

Curaçao 21 Sept. 1923.

H. S. Boogaart,

Chirurg en vrouwenarts, is van af heden Zaterdag 29 September niet meer te consulteeren.